

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 zlr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 zlr. 40 kr.,
Inseracyę oplacają od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 80.

Poniedziałek 8. kwietnia 1850.

Rok bieżący gazety 39.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Księstwa Naddunajskie. — Turcyja. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 26. marca. Na założenie funduszu inwalidów barona Welden wpłynęły do c. k. urzędu obwodowego w Przemyślu następujące kwoty: Od gminy miasta Jaworowa z kasy gminy 50zlr. m. k. Od gminy Stubienko w drodze składek 2zlr. 47kr.; od gr. kat. plebana Hawryszko 30kr.; od właściciela dóbr Antoniego Mniszka 30kr.; od wójta miejscowego Dziadlika 15kr.; od Antoniego Rupniewskiego 15kr.; od Stanisława Wąsowicza 15 kr.; od mandataryusza Trzeźniowskiego 15 kr. Razem 54 zlr. 47 kr. m. k.

Rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te patriotyczne dary z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 3. kwietnia. JP. Franciszek Deckert, aptekarz w Brodach przesłał lwowskiemu akademicznemu gymnazyum dla powiększenia naturalnego gabinetu w podarunku zbiór roślin krzewiących się w Galicyi składający się z 145 sztuk i dwie sztuki fosyliów.

Prezydum krajowe poczytuje sobie za przyjemny obowiązek. ten dowód udziału w podźwignieniu nauk podać z podziękowaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Depesze telegraficzne.)

Wiedeń, 4. kwietnia. „Oesterreichische Correspondenz“ zawiera następujące depesze telegraficzne:

Paryż, 1. kwietnia. Oczekiwano mianowania pana Carlier ministrem policyi. Dyskusya nad budżetem trwa dotąd. Vidal przyjął wybór, który na niego padł w departamencie niższego Renu. Passage de l'opéra: Renta 5proc. 90 fr. 20 cent. — 2. kwietnia. Komitet socjalistyczny oświadczył się przeciw kandydaturze Emila Girardin. Renta 5proc. 89fr. 65 cent. 3proc. 55fr. 60 cent. Rozeszła się tu wcale niepodobna do prawdy pogłoska, że się Papież chce udać do Ankony pod protekcyę austriacką.

Erfurt, 2. kwietnia. Radowitz zaproponował przy rewizyi konstytucyi, aby prawo wojny i pokoju dla Unii ścieśniono jeszcze więcej, aniżeli w postanowieniach aktów addycjonalnych, lecz za to ma być zastrzeżone prawo dalszego związku. Wniosek ten odrzucono jednogłośnie.

(Uroczystość rozdania krzyżów orderu Maryi Teresy.)

Wiedeń, 3. kwietnia. Gazeta Wiedeńska zawiera następujące urzędowe sprawozdania. Wczoraj o dziesiątej godzinie przed południem odbyła się uroczystość rozdania krzyżów orderu Maryi Teresy między tu obecnych nowo mianowanych kawalerów tego orderu równie jak złotych i srebrnych medalów za waleczność między 29 podoficerów i szeregowców w sposób następujący:

O godzinie wyżej wymienionej udał się Jego Ces. Mość z Ich Cesarzewiczowskiemi Mościami arcyksiężętami w towarzystwie jenerality i świetnego orszaku z c. k. pałacu nadwornego konno na Glacis między Burgthor a Schottenthor, gdzie wszystkie tutaj i w okolicy Wiednia załoga będące wojska równie jak uczniowie akademii inżynierów i akademii wojskowej z Wiener-Neustadt, których na tę uroczystość umyślnie tu sprowadzono, ustawione były wparadzie.

Przybywszy na Glacis objechał Jego Ces. Mość fronta uszykowanych wojsk.

Po odbytych przeglądzie udał się Najjaśniejszy Pan do paradnego namiotu rozbitego obok namiotu mszalnego i otoczonego gwardyą przyboczną, gdzie na estradzie o dwóch stopniach przyrządzone były miejsca na których najwyższe osoby słuchały nabożeństwa.

Po ukończeniu mszy świętej, którą biskup polny celebrował, powstał Jego Ces. Mość z najznakomitszymi osobami i miał do nowo mianowanych kawalerów orderu następującą przemowę:

„Przyjmcie z rąk Moich najwyższą oznakę zaszczytu wojskowego jako publiczne uznanie Waszych czynów i zasług i oraz jako dowód Mego szacunku i Mojej cesarskiej łaski. Przyszłość Austrii spoczywa na jej walecznych synach, a kiedy honor i obowiązek wymagać tego będą, wtedy z dumną ufnością stanę na Waszem czele.“

Prezydent rady ministeryalnej książę Schwarzenberg, feldmarszałek-lejtnant substytuowany najwyższym rozkazem jako kanclerz orderu wzywał potem według orderowej rangi kawalerów orderu pojedynczo przed Jego Cesarską Mość, który im osobiście przyznaczone dla nich insygnia orderu doręczyć raczył, a mianowicie feldmarszałkowi ks. Windischgrätz i feldzeugmeistrowi baronowi Haynau insygnia wielkiego krzyża; fzm. baronowi Hess i jenerałowi kawalerii hrabiemu Schlick krzyż komandorski; fml. baronowi Csorich i hrab. Degenfeld; jenerał-majorowi hrab. Montenuovo; rotmistrzowi baronowi Wildburg; podpułkownikowi Scherpon; fml. Hauslab; pułkownikowi Raming; fml. księciu Franciszkowi Lichtenstein i fml. hrabiemu Franciszkowi Schaffgotsch krzyż kawalerski.

Następnie przemówił Jego Cesarska Mość do żołnierzy mających być dekorowanymi w złote i srebrne medale za waleczność, którzy tymczasem w zupełnej zbroi przed Najjaśniejszym Panem stanęli, następujące słowa:

„Przypinając wam równie jak Moim bohaterskim oficerom zaszczytny znak waleczności osobiście do piersi, chcę Wam w obliczu świata dać dowód Mojej łaski i owej przychylności, którą przejęty jestem dla Mego całego wiernego walecznego wojska“

i własną ręką przypiął znak honorowy na piersi każdego z osobna wojownika przywołanego po imieniu przez drugiego jenerałnego adjutanta.

Podczas rozdawania dekoracyi dawano salwy, a wojska prezentowały broń przy odgłosie muzyki.

Poczem defilowały wszystkie wojska przed Jego Ces. Mością, poczem Najjaśniejszy Pan ze swiata swoją znowu jak poprzednio powrócił do pałacu cesarskiego.

Przy Cesarskim familijnym obiedzie byli obecni wszyscy tu obecni kawalerowie orderu Maryi Teresy, przyczem Jego Cesarska Mość następujący wznosił toast:

„Cłonkom Mego orderu Teresy i Mojej wiernej bohaterskiej armii!“

(Obrady nad ustawą prowizoryczną o egzaminach stanowych.)
(Staatsprüfungen.)

Gratzer Zeitung donosi, że 23. i 25. marca odbyły się w ministeryum publicznego oświecenia pod przewodnictwem ministra tego wydziału obrady nad prowizoryczną ustawą o egzaminach stanowych. Główne postanowienia odnośnego projektu są następujące:

Kto po skończonych studiach uniwersyteckich chce wstąpić w służbę publiczną, która według istniejącego systemu wymaga studiów jurydycznych i politycznych, ma się poddać przed wstąpieniem do praktyki teoretycznemu egzaminowi stanu; a ten dla ułatwienia należy przedsiębrać w dwóch oddziałach, z których jeden nazywa się ogólnym, a drugi specjalnym.

W ogólnym oddziale przedmiotami egzaminu są: filozofia prawa, wewnętrzna polityka administracyi, ekonomia narodowa, polityka finansów, powszechna i specjalna statystyka austriacka, prawo austriackiego statutu, tudzież zarys dziejów powszechnych i austriackiego państwa; do egzaminu specjalnego oddziału zaś należy:

Austriackie prawo karne i procedura karna, austr. prawo kościelne, austr. prawo polityczne, handlowe i wexlowe, procedura w sporach i poza ich obrębem, znajomość prawa administracyi finansów austriackich.

Czas uniwersytecki, którym się wywieść mają kandydaci do egzaminu, wynosi w ogóle lat cztery czyli ośm semestrów, a z tych powinni spędzić przynajmniej sześć semestrów na jurydycznych i politycznych studiach fakultetu; dwa semestry mogą także spędzić na jakowym fakultecie filozoficznym. Do tego kwadryennium należy policzyć także czas studiów spędzony w uniwersytecie nieaustriackim, w którym istnieje wolność nauki, jeżeli ten czas nie przechodzi czterech semestrów, a zresztą odpowiada wytkniętym w tej ustawie wymaganiom.

Nie będą istnieć nadal kolegia przymusowe w tem znaczeniu, iżby uczęszczanie na prelekcye jakowego naukowego przedmiotu można położyć za niezbędny warunek przypuszczenia do teoretycznego egzaminu stanu albo do ścisłych egzaminów doktoratu. Podczas kwadryennium ma kandydat słuchać 14 kolegów jurydycznych i politycznych tudzież cztery filozoficzno kolegii semestralne.

Specjalny egzamin stanowy będzie przedsięwzięty tylko ustnie, jeneralny zaś ustnie i pisemnie. — Ustny egzamin jest publiczny. Teoryjne egzamina stanu będą przedsięwzięte przez umyślnych, od ministerstwa oświecenia na jeden rok mianowanych komisarzy egzaminujących. Komisarzami do egzaminów należy mianować najszczerzej gólniej profesorów jurydycznego i politycznego albo filozoficznego fakultetu, lecz oraz i celniejszych adwokatów, praktycznych urzędników publicznych, doktorów prawa lub innych uczonych. Każda komisya egzaminująca ma się składać włącznie z prezydującym z pięciu członków. Przy każdej komisji powinien przynajmniej jeden członek być nieprofesorem.

Trwałość ustnego egzaminu dla jednego kandydata wynosi dwie godziny, dla pisemnego egzaminu wyznaczony jest przeciąg czasu od dziewiętej godziny rano do czwartej po południu.

Obowiązki komisarzy egzaminujących będą osobną instrukcją wytknięte. Aby jednak uczącym się podać pewne punkta do ocenienia zakresu wiadomości, jakich się od nich żądać będzie, mają służyć za правило następujące postanowienia:

a) Nie można wymagać od uczniów absolwowanych, aby z studyów swych przynieśli już wszystkie wiadomości szczegółowe, jakie w obranym przez nich zawodzie służby publicznej są pożądane albo konieczne. — b) Dla tego w ustnym albo pisemnym egzaminie chodzić będzie przedewszystkiem o wypróbowanie powszechnego jurydycznego ukształcenia głównego, równie jak o wiadomości kandydata w głównych naukach i najważniejszych zasadach w przedmiotach powyżej wymienionych tudzież o jego poglądy na całość, na każdy z tych przedmiotów i na genetyczny ich związek. — c) W racjonalnych przedmiotach ogólnego oddziały egzaminu mogą być przeto wymagane: główne zarysy dziejów i ich literatury, rozwinięcie głównych ich zasad i najbliższe ich zastosowanie, przedstawienie istoty zawartego w odnośnej doktrynie głównego systemu; pod względem dziejów: znajomość pragmatycznego związku głównych wypadków historyi powszechnej tudzież chronologiczny przegląd dziejów austr. państwa, o powolnym wzrastaniu austr. monarchii do terażniejszego stanu, z szczególniejszem wyświeceniem ważnych w politycznym względzie wypadków i wpływu ich na terażniejsze gruntownie zgłębione ukonstytuowanie cesarstwa; nakoniec pod względem statystyki: znajomość jej teoryi, zasad głównej potęgi państw pierwszego i drugiego stopnia, ich konstytucyi, stanu ich ukształcenia i ekonomii w ogóle. — d) Względem różnych gałęzi praw pozytywnych nie należy zapuszczać się w kwestye o szczegółowych postanowieniach pozytywnego prawa albo w kazuistykę lub wypróbowanie praktycznej biegłości, lecz raczej wybadać, czy kandydat przyswoił sobie znajomość rozporządzeń prawa w ogóle, jego system, zasady, duch i panujący charakter jego.

Od teorytycznego egzaminu stanu uwolnieni są ci, którzy na którymkolwiek z austriackich uniwersytetów stopień doktora praw uzyskali.

Następnie od teorytycznego egzaminu stanu uwolnieni są także ci, którzy przed szkolnym rokiem 1850 swoje kwadryennium ukończyli; ci zaś, którzy w szkolnym roku 1850 absolwują swoje kwadryennium, mają się poddać szczególnie tylko specjalnemu oddziałowi egzaminu.

(Obrady w sprawie pogranicza wojskowego.)

Wiedeń, 3. kwietnia. Obrady komisji zebranej pod przewodnictwem F. Z. M. i Bana Kroacyi względem wojskowego pogranicza toczą się nieprzerwanie, i jak donosi dziennik „Soldatenfreund“ mają być przedłożone co do konstytucyi między innymi następujące propozycje do najwyższej sankcyi: „Pojedyncze prowincye pogranicza wojskowego, pozostaną w związku z swemi pierwotnymi krajami, i stanowią razem okręg terytoryalny z osobnymi prowincyalnemi i wojskowemi administracyami. Językiem służby wojskowej i komendy pozostanie niemiecki, jako język wojska cesarskiego. We wszystkich publicznych, wewnętrznych i zewnętrznych sprawach w sądach, ma być używany język narodowy, i będzie zaprowadzony w niższych i wyższych szkołach. Do otrzymania publicznego urzędu w pograniczu wojskowym będzie odtąd wymagana zupełna znajomość narodowego języka. Granicarze niewpisani w rejestr wojskowy podlegają prawom krajowym, wpisani zaś do wojska, prawom wojennym. — Każdy pułk wystawi dwa pełne bataliony z dwunastu kompaniami, następnie każdy z czterech pułków Karłstadzkich i dwa pułki banalne, jeden batalion rezerwowy z czterema kompaniami, dwie kompanie Sereszanów, i każdy z pułków Warazdyńskich, sławońskich i banackich, jedną dywizyę lekkiej jazdy. Batalion Czajkistów wystawi czynny batalion z sześcią kompaniami i jeden batalion rezerwowy z czterema kompaniami; pełne bataliony, Sereszanie i konnica będą użyte w kraju i poza obrębem kraju. Na kordonie, podczas musztry, w zimie, na wiosnę i w jesieni, tudzież w każdej wewnętrznej i zewnętrznej służbie przynależy żołnierzowi żołd i rełutum chleba według każdorazowej wyznaczonej miary. Przeciwnie zaś w okręgu własnej kompanii obowiązany jest pograniczny żołnierz do wewnętrznej służby policyjnej i dyscyplinarnej bezpłatnie. Żołnierz wpisany w rejestr wojskowy otrzyma od państwa kompletny mundur, armaturę, rynsztunek i amunicyę. Względem indemnizacyi Sereszanów i konnicy będą wydane bliższe postanowienia. Zaopatrzenie inwalidów, zasłużonych i bez wszelkiego zarobku będących żołnierzy będzie także mieć miejsce.“

(Wiadomości bieżące z Wiednia z d. 2. kwietnia.)

Wiedeń, 2. kwietnia. Przy odbytem dziś siódmym losowaniu seryi wydanych dnia 1. czerwca 1849, banknotów na dziesięć i sześć krajcarów wyciągnięto seryę lit. F. w której się znajdują wszystkie banknoty literą F. oznaczone. Stan c. k. austr. Orderu Leo-

polda liczy obecnie: 23 wielkich krzyżów, 54 komanderów i 235 kawalerów, razem 312 członków; między nimi jest 161 jenerałów 104 sztabowych a 41 wyższych oficerów. (Lloyd.)

Słychać, że przybyła tu dość znaczna liczba włoskich mężów zaufania, od których ministerjum chce zasięgnąć rady względem ostatecznego ukonstytuowania Włoch, a mianowicie względem konstytucyi tego kraju. Między nimi znajduje się znany Saleri z Brescii, mąż znakomity, i spodziewają się, że równie odważny jak roztropny Nozzari z Bergamo, który jeszcze przed miesiącem marcem 1848 wyraził życzenia kraju byłemu kanclerzowi stanu, księciu Metternich, pójdzie także za tym zaszczytnym przykładem zastępować w centralnym punkcie państwa interesa swego ojczystego kraju.

Przy uroczystem rozdawaniu orderu Terezyańskiego byli przytomni według woli J. M. Cesarza także wychowawcy Wiedeńsko-Neustadzkiej c. k. akademii wojskowej, którzy w liczbie około 500 przyjechali umyślnie w tym celu z Neustadt o 5tej zrana, osobnym pociągiem. W traktyerni dworcu Glognickiego przyrządzono dla nich śniadanie, a po skończonej paradzie objad, poczem odwieziono ich nazad również osobnym pociągiem.

— Zeszłego wtorku spalono w umyślnie na to przeznaczonem domostwie na Glacis 24,500,000 złr. z zużytych banknotów, kategorii 1000, 500, 10, 5 i 1 reńskowych.

— Namiestnictwa otrzymały rozkaz do zawiadomienia podwładnych zwierzchności, że rekursa przeciw rozstrzygnięciom tyczącym się utrzymywania aptek i chirurgicznych oficy podawane być mają do ministerjum spraw wewnętrznych, wszakże wtenczas tylko, jeżeli to nie tyczy się aptek lub oficy, które mogą być sprzedane lub odstąpione. (Lld.)

(Wiadomości z Lewanty przez Tryest otrzymane.)

Wiedeń, 3. kwietnia. Do Tryestu zawiął dnia 1. kwietnia paropływ Stambuł z Lewanty. Wiadomości, które przywiózł nie mają żadnej wagi, dla tego też korespondent nasz, pisze dziennik Litogr. Correspondenz, nieuznał za rzecz potrzebną przysłać nam telegraficzną depeszę. Stan rzeczy nie zmienił się w Grecyi. Biegała pogłoska, że rząd angielski każe sekwestrować zabrane okręta, i sprawiła wielką niespokojność. My sądzymy, że ta pogłoska jest zawczesną, gdyż do tego ostatecznego kroku tylko wtedy przystąpiono, gdyby Anglia wypowiedziała tak zwany „słusznie wymierzony termin wyczekania“, i gdyby wszelkie dyplomatyczne środki zagożenia tej sprawy niedostatecznymi się okazały.

(Czynność niezmordowana w lagunach weneckich.)

W lagunach weneckich panuje niezmordowana czynność, Pracują tam około naprawy wielkiego mostu kolei żelaznej, chcąc się do czerwca zupełnie z tem uporać, tudzież około oczyszczenia kanałów, wykończenia wielkiej grobli w Malmocco i naprawy poręczy wybrzeżnych, które podczas ostatnich wypadków politycznych zupełnie zaniedbane, ucierpiały wielce od napierających wód morskich.

Rząd zwrócił także uwagę swoją na rzeki przerzynające nasze urodzajne pola i upływające do lagunów. Nad Padem, Adygą, Brentą i Piave rozpoczęto znów wodne budownictwo od dwóch ostatnich lat zaniechane. Wszędzie odbudowują dawne lub wznoszą nowe mosty, groble, stoki i śluzy, i naprawiają drogi. Życzyć należy, iżby się rządowi powiodło w jego życzliwych usiłowaniach ukojenia bolesnych wspomnień wojny domowej i obcego najazdu, a ludność zdołała zapomnieć o wypadkach z r. 1848, przynajmniej o tych, które przyniosły tylko utrapienie i klęski. (O. Cpdt.)

(Kurs wiedeński z 3. kwietnia 1850.)

Obligacye długu pańs. 5% — 92⁷/₈; 4¹/₂% — 82; 4% — 72¹/₂; 2¹/₂% — 48¹/₂. Akcye bank. 1085. Losy z 1834 r. 165¹/₂; z 1839 r. 106¹/₄. Akcye kolei póln. 107²/₈.

Francya.

(Proces ulicy Rumfort przed sądem asyzów.)

Paryż, 28. marca. Przed wczorajszym sądem asyzów toczył się znany proces ulicy Rumfort. Wszyscy obżałowani byli obecni. Było ich piętnastu, między tymi jeden był gwardzista przyboczny, jeden urzędnik i jeden ksiądz. Wszyscy należą do legionu Huberta. Mają od czterdzieści do pięćdziesięciu siedmiu lat. Między obrońcami ich nie widać było żadnej znakomitej osoby. Z aktu oskarżenia dowiadujemy się co następuje: W listopadzie 1849 zawiązało się legitymistyczne tajne towarzystwo pod nazwą: „Legionu Huberta.“ Herbem ich i znakiem połączenia jest głowa odyńca. Legia ta miała się dzielić na bataliony po dziesięć kompanii, każda ze stu ludzi złożona, nie licząc w to oficerów i podoficerów. Pierwszy batalion stał pod komendą byłego przybocznego gwardzisty Patrac au Campaigno. — Agenci policyi przyaresztowali w jego pomieszkaniu dnia 26. listopada towarzystwo, które woprzód już kilka posiedzeń odbyło. — W aktach znaleziono następującą rolę przysięgi: Przysięgamy oddać swoje życie naszemu prawemu królowi Henrykowi Bourbon do dyspozycyi i raczej umrzeć, niżli naszą przysięgę zdradzić. Według zeznania samych obżałowanych, było zamiarem towarzystwa, popierać przy wydarzonej sposobności prawo hrabiego Chambord do francuskiego tronu. Patrac odpowiadał z wielką determinacją. Jeden obżałowany, kapitan legii, był lokajem Karola X., drugi był za wielką obrazę majestatu pod Karolem X. trzy razy osądzony. Posiedzenie odroczone o godzinie piątej.

(Poczta francuska z d. 29. i 30. marca.)

Paryż, 29. marca. Prezydent komitetu posiadaczy, fabrykantów, kupców i robotników podczas wyborów ostatnich, p. Croce Spi-

nelli, zbiera obecnie podpisy dla petycji do zgromadzenia narodowego żądającej 1) zniesienia podatku od napojów z 1. lipca 1850, 2) nałożenia 1% podatku na knpno papierów hipotekarnych, obligacji państwa i akcyi; 3) umniejszenia o 5% wszelkich pensyi urzędniczych nad 2000 franków; a 4) dokładnej rewizyi ustawy patentnej. Tym sposobem możnaby wedle zdania jego, oszczędzić rocznie 700 milionów franków.

— Francuski poseł w Londynie, p. Drouyn de Lhuys, mianowany został członkiem komitetu angielskiego dla wystawy londyńskiej. Nawzajem zaś ogłasza Monitor mianowanie tutejszego posła angielskiego Lorda Normanby, członkiem komitetu francuskiego dla tej samej wystawy.

— Dzisiejszy Monitor donosi, że nżywane w Algierze wojska będą nadal miasto swych poreyi mięsa pobierać zold w pieniądzech. Również mają one odtąd zaopatrywać się same w wszelkie zapasy żywności jakoto: w sól, ryż i jarzynę. Tym sposobem postawiono armię algierską na równej stopie z francuską, a handel wolny zyska na tem rocznie blisko 4 milion. franków.

— Wczoraj o godz. 7mej m. 55tej zrana stracono przy baryerach St. Jacques przez gilotyne Bartłomieja Roulette, którego sąd asysov Sekwany na dniu 8. lutego skazał na śmierć za rabunek połączoney z morderstwem. Prefekta policyi uwiadomiono o tem dopiero przedwczoraj wieczór. Inkwizyt nie był wcale przygotowanym na to. Dowiedziawszy się, że apelacyę jego odrzucono, i że umrzeć musi, padł bez zmysłów na ziemię. Na szafot msiano go wynieść na rękach, ponieważ był całkiem nieprzytomny. Zbrodni swej, mianowicie że kamrata swego, mającego przy sobie gotówki 88 franków, z którym pierw wstępował do kilku szynków winnych, ubił kamieniami na drodze do Chatillon — zapierał on się przez cały ciąg śledztwa, i dopiero wtedy się przyznał, gdy już wsiadł na wóz mający go zawieźć na miejsce stracenia.

— Brukowana przestrzeń Paryża obejmuje 4 miliony metrów. Długość 1727 brukowanych nlic, nadbrzeży, mostów i placów wynosi 500 kilometrów. Wszystkie bruki paryzkie kosztowały razem 40 milionów, a roczne utrzymywanie ich kosztuje 2 mil. fr.

Włochy.

(Posiedzenie izb deputowanych.)

Turyn, 27. marca. Na posiedzeniu z 23. b. m. oznajmił prezydent ministrów senatowi bliskie zaślubiny księżcia Genny z księżniczką saską Elżbietą. Z powodu tego mianowało zgromadzenie deputacyę z swego grona, która królowi i bratu jego ma wyrazić życzenia izby. Na posiedzeniu izby deputowanych z tego samego dnia przyjęto bez dyskusyi ustawę o dotacyi księcia Genuy. Na posiedzeniu wczorajszym i przedwczorajszym zajmowała się izba deputowanych dalszą dyskusyą o pensyach wojskowych i przyjęła dotyczącą ustawę włączając do §. 41. Oprócz tego debatowano także nad żądanym przez ministra kredytem 2 milionów lire dla wynagrodzenia obywateli pozbawionych majątku wypadkami wojny ostatniej, i pierwszy artykuł wniosku przyjęto znaczną większością głosów. Barona Demargherita obrała komisya senatorów sprawozdawcą dla ustawy Siccarda. — Wkrótce ma się rozpocząć reorganizacya gwardyi narodowej w Nizza.

— 28. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby drugiej przyjęto 108 głosami przeciw 11 w całości przedłożoną przez ministerium ustawę, mocą której mieszkańcy Lomeliny i okręgu Nowaryjskiego mają być wynagrodzeni za poniesione w skutek wypadków wojennych straty. Potem przystąpiła izba do dalszej dyskusyi o pensyonowaniu wojskowych. Przypadający właśnie paragraf ustawy tej odnosił się do takich osób wojskowych, które służyły zagranicą. — Bertolini żądał, aby dobrodziejstwo rzeczonyj ustawy odjęto tym wojskowym, którzy używali broni przeciw niepodległości i wolności narodów włoskich, Brofferio zaś chciał rozszerzyć ten wniosek na wszystkich tych w ogóle, którzy przeciw wolności i niepodległości jakiegokolwiek kraju walczyli. Poprawkę tę odrzucono jednak i przyjęto tylko pierwotny wniosek Bertoliniego, poczem wzięto pod głosowanie odnośny paragraf ustawy. Dodatkowe wnioski komisji sprawozdawczej, aby z dobrodziejstw tej ustawy nowej dozwolono korzystać także pensyonowanym jnz wojskowym a dla wojowników takich, którzy dla ojczyzny znakomite zasługi położyli, szczególne nagrody ustanowiono, zostały również przyjęte. Tego samego losu doznał także wniosek deputowanego Spano, aby nadać pensyę wszystkim tym wdowom, których małżonkowie przez 25 lat pełnili służbę wojskową. Względem pensyonowania oficerów od marynarki przyobiecano przedłożyć izbie osobną ustawę, poczem przyjęto cały projekt do ustawy tej 99 głosami przeciw 27.

(Gaz. Piem.)

(Wiadomości bieżące.)

Z **Floreneyi** pod dniem 23. marca donoszą, że dnia 5go maja ma być otworzony parlament. — Żądania lorda Palmerstona i wzbranianie Piemontu podjęcia się pośrednictwa, następują politykom osnowę do rozmaitych uwag. — Mówią także o tem, że c. k. wojsko opuści miasto i do Liwurny pomaszkuje. — Repartycja podatku w Liwurnie nieprzyjemnie dotknęła członków izby handlowej, żądają, aby podatek na 200,000 lire zredukowano. — Rocznie biłtwy pod Nowarą obchodziło c. k. wojsko w Liwurnie cichem nabożeństwem kościelnem. Żadnym radośnym festyinem nie były obrażone uczucia publiczności włoskiej, i tylko za poległych podówczas wojowników austriackich odprawiono mszę żałobną.

(Jeneral Filangieri. — Flota francuska pod Messyną. — Dekret względem uniwersytetów.)

Z **Neapolu** donoszą 21. marca o przybyciu tamże jenerała

Filangieri. — Jak w Neapolu tak w Sycylii niezaburzono spokojności publicznej. — Stojąca przed Messyną flota francuska dowodzi admirał Perceval; namieniona flota składa się z wojennych okrętów Friedland, Jena i Jupiter, tudzież z parowych fregat Descartes, Magellan, Cato, Magador; paropływ Ariel pełni służbę kuryera między Neapolem i Messyną.

Urzędowa gazeta neapolitańska zawiera dekret, w skutek którego nauka uniwersytecka będzie nadal rozciągac się na sześć głównych gałęzi, to jest: na teologię, matematykę, fizykę, prawnictwo, literaturę, filozofię i medycynę.

(Wiadomość o wyjeździe Papieża.)

Liwurna, 29. marca. Litografowana korespondencya austriacka z dnia 4. kwietnia podaje następującą wiadomość z Liwurny: W tej chwili przywozi nam paropływ francuski płynący z Neapolu i Civitavecchia wiadomość, że Jego Świątobliwość dnia 6. kwietnia wyjedzie z Portici. Najprzód uda się papież do Caserta dla pożegnania się z królem neapolitańskim, potem uda się do Terracina, zkad zbroczy do Frosinone, by zwiedzić Monte Casino, ztamąd powróci nazad do Terracina, by się w końcu udać do Velettri. W tych miastach zabawi jedną lub dwie doby. Francuski jeneral Baraguay d'Hilliers otrzymał wezwanie, aby oznaczył miejsce, z którego eskorta francuska ma towarzyszyć Papieżowi.

Niemce.

(Program prawego centrum w parlamencie Erfurekim.)

Erfurt, 27. marca. Dosłowny program prawego centrum jest następujący:

„Podpisani uznając konieczną potrzebę ściślejszego związku państw niemieckich między sobą zdecydowani są wspierać w dobrej wierze połączone przymierzem z 26. maja r. z. rządy na obronie już drodze. Przytem uważają oni z jednej strony na nagłą potrzebę, aby projekt z 28go maja r. z. w jak najkrótszym czasie otrzymał znaczenie zasadniczej ustawy związkowej i jako taka urzewistnionym został, i gotowi są oraz po największej części zrzec się z góry skrupłów swoich co do poszczególnych postanowień jego; z drugiej zaś strony mniemają to być rzeczą nieodzowną ze względu na trwałość i pomyślnie dokonanie dzieła konstytucyjnego, aby uzyskane od czasu zawartego przymierza doświadczenia i ustalone przezto u rozmaitych partyi przekonanie lepsze, nawet przy pierwszych postanowieniach konstytucyi uwzględnionemi zostały.“

„Zatem postanawiają oni niezadać na teraz specjalnej debaty nad projektem z 28. maja odkładając ją do zaproponowanej rewizyi następnej, i oświadczają się za całkowitem przyjęciem tak projektu samego w duchu autentycznych objaśnień załączonego doń memoriału, jako też aktu dodatkowego, przyczem jednakże nieprzesaną wcale nastawać na następujące wyjątki i zastrzeżenia:

1) 6ty rozdział (o prawach zasadniczych) ma być pominięty, a dyskusyę nad nim i stanowczą uchwałę względem przyjęcia jego w formie zmodyfikowanej zastrzega się do czasu rewizyi;

2) przepisane w §. 188 zaprzysiężenie konstytucyi zostaje odroczonem aż do ukończenia rewizyi;

3) §. 198 ma być zmienionym w ten sposób, aby i przy zamierzonej rewizyi w obu izbach dostateczną była obecność większości członków izb obu, i pojedyncza większość głosów.

4) Rewizyą ma się zająć terażniejszy parlament.“ (G. W.)

Dania.

(Posiedzenie izby ludu.)

Kopenhaga, 23. marca. Minister finansów oznajmił na dzisiejszym posiedzeniu izby ludu w sposób urzędowy, iż nowa pożyczka już jest zawarta. Oświadczył, iż warunki pożyczki są bardzo korzystne, alhowiem przeszloroczną pożyczkę zaciągnięto na 84 procentów, tegoroczną zaś na 89½ pct. w przeszłym roku subskrybowali kontrahenci tylko same 400,000 funt. sztr tego roku zaś podpisali 500,000 funt. str. z przyrzeczeniem podwyższenia tej sumy.

(Lloyd.)

Księstwa naddunajskie.

(Achmet Vesik - Effendi.)

Bukareszt, Dnia 20. marca przybył Jego Excel. Achmet Vesik-Effendi, następca Jego Excel. Fuad-Effendego jako cesarski komisarz do księstw naddunajskich, w kwarantanie Giurgiewo.

Tureya.

(Powstaue w Bośni szerzy się coraz dalej. — Przygoda na morzu.)

Sign, 22. marca, Równie jak mieszkańcy Baialuki, którzy nagle przeciw rządowi powstali i załogę tamtejszą całkiem wyparli, zamyśla także i ludność z Posaviny przyłączyć się do insurgentów w Krainie, a najnowsze doniesienia z Bośni wystawiają stan rzeczy krajowych w smutnem świetle. Położenie wezra z Trawnika jest wśród powszechnego tego nieukontentowania wielce przykre, zwłaszcza że w nieporadności swojej nie umie zeń wybrnąć — nadto też oparli się baszowie z Tuzla, Gradacza i Zwolnika jego wezwaniu, i myślą całkiem go opuścić. W chwili obecnej można przyjąć za rzecz pewną, iż powstanie rozszerzyło się w całej już Bośni, zaczem wezryr zdołały przywrócić spokój z wielkiem tylko wysileniem — w czem wszakże zachodzi jeszcze wątpliwość! — U wybrzeży Castel di Costua wsiadło hyło kilku c. k. oficerów do barki dla przejazdki morskiej; silny jednak wiatr północny zaniósł łódź na otwarte morze. Przez trzy dni nic o nich niewiedziiano, i miano ich już za

zgubionych, aż nareszcie powiadło się innej barce równie na morzu zabłąkanej ich odszukać, i przy wspólnej pomocy zawinąć szczęśliwie do portu. (O. C.)

Wiadomości handlowe.

(Obrót handlowy w zeszłych dwóch tygodniach we Lwowie.)

Lwów, 7. kwietnia. Obrót handlowy zeszłych dwóch tygodni był dla świąt wielkanocnych jednocześnie naszych i żydowskich wcale nieznaczny. Nawet dowóz drobiazgowy był bardzo skromny, bo się przed świętami wszyscy w potrzebę zwykle zaopatrują. Dla tego też cena zboża małej odmianie ulegała, a okowita utrzymywała się jak przedtem garniec po 53kr. biorąc na skład za rogatkami, a z odstępem w drugą rękę po 56kr. m. k. Jedna wełna znalazła nieco pokupu. Zakontraktowano znowu około 300 cetnarów częstkami z obwodów Tarnopolskiego, Żółkiewskiego i Stanisławowskiego, w cenie po 88 do 115 złr. cetnar, a to 200 cet. na rachunek kupców tutejszych, 100 zaś dla Berna. Ta przedczesna sprzedaż nie robi nadziei by w lipcu przyszło co wełny z pierwszej ręki na jarmark lwowski; natomiast zapowiadają nam tutejsi przedsiębiorcy sprowadzenie do 40 młodych tryków elektoralnych z Saksonii, i proszku tak zwanego ingredyencyą do mycia wełny w kilkadziesiąt cetnarach. — Kurs srebra o 2% tańszy od wiedeńskiego. (Z doniesień prywatnych.)

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 3. kwietnia. Według doniesień handlowych z Gródka, Jaryczowa i Szczerca płacono tamże na targach w drugiej połowie marca w przecięciu korzec pszenicy po 14r.—14r.22k.—14r.; żyta 10r.15k.—9r.15k.—9r.30k.; jęczmienia 8r.45k.—8r.15k.—8r.30k.; owsa 5r.35k.—5r.12k.—5r.15k.; hreczki 8r.15k.—7r.—7r.; kartofli 5r.—3r.50k.—3r.45k. Cetnar siana sprzedawano po 2r.15k.—0—2r.40k. Sąg drzewa twardego kosztował 20r.—15r.—17r.30k., miękkiego 16r.—12r.30k.—14r. Za funt mięsa wołowego płacono 8³/₄k.—10kr.—10k., a za garniec okowity 3r.45k.—2r.25k.—4r. w. w.—Kukurudzy, nasienia koniczny i wełny nie było w handlu.

Rzecz domowa.

Z kwesty w wielkim tygodniu podjętej przez JJ.WW. Damy Towarzystwa Dobroczynności szpitalom u Sióstr Miłosierdzia galicyjskich udzielona została kwota 300 złr. m. k., które (szpital u Sióstr Miłosierdzia we Lwowie, i w Maryampolu wyłączając) w następujący podział poszły:

1. Dla domu Sierot u Sióstr Miłosierdzia	we Lwowie	50 złr. m. k.
2. Dla szpitalu „ „	w Założcach	40 „ „
3. „ „ „ „	w Przeworsku	40 „ „
4. „ „ „ „	w Czerwonogrodzie	40 „ „
5. „ „ „ „	w Budzanowie	40 „ „
6. „ „ „ „	w Rozdole	30 „ „
7. „ „ „ „	w Moszczanach	30 „ „
8. „ „ „ „	w Nowosiótkach	30 „ „

Za którą to dobroczynną ofiarę w imieniu ubogich chorych i sierót u Sióstr Miłosierdzia zostających — Tymże dostoj-

Po całotygodniowej przerwie o Wielkanocy zwyczajnej, witała scena polska sproszoną publiczność wytworem sztuk wprawdzie niewytwornych, ale zdaniem jej zabawnych. Publiczność przyjęła i chęci wdzięcznie upatrując w pierwszej z kolei sztuce „Podróż około świata“ właśnie zapowiedź przyszłych w nadziei sztuk scenicznych zbieranych ze wzorów całego świata. I spodziewano się, że „Kormornik“ wywiezie może z zagranicy jeżeli nie dzieła nowe, przynajmniej usposobienie duszy, by nie poklaskiwać dorywczym sentymentom z przechwałką wyrzeczonym w sztuce. „Okreźne“; lecz nauczy chwalić to w domu co na chwałę istotną zasługuje. Umysł jego jednak zdaje się smakować w mysteryach, bo w piątek wpłynęły na scenę objawienia „Z tajemnic Paryża“ z zastanowieniem wielu, jak mógł doktor Pugeard wytrzymać Polidora na „oczach.“ Srogości podobne otrętyły duszę słuchacza, że w cichości dopatrywano tajemnic, w cichości rozeszli się szukając na pociechę kropelki Haszymu, — jak to świadomi rzeczy paryskich między sobą mówili. — Owóż ten „Haszym“ jest po prostu ekstrakt konopny, coś naksztalt opium makowego. Mak i konopie mamy w domu, a cuda z nich, co także do tajemnic należy, Paryż dopiero objawił. Pogłoskę wprawdzie o tym Haszymie cudotwornym zawieźli jeszcze krzyżacy z Azji, a Hammern-Purgstall w dziejach o Haszymitach po górach Farsystanu, wymownie ze skutku opisał, sam niewiedząc — jak to czasami u hy-

nym Damom i Szanownej Publiczności składa najczulsze podziękowanie

Wizytatorka Sióstr Miłosierdzia Galicyjskich.

Kurs lwowski.

Dnia 8. kwietnia.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	28	5	30
Dukat cesarski	5	30	5	33
Półimperyal zł. rosyjski	9	27	9	30
Rubel śr. rosyjski	1	48 ¹ / ₂	1	49 ¹ / ₂
Talar pruski	1	37	1	38
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	5 ³ / ₄	100	3
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	10

(Kurs wekslowy wiedeński z 3. kwietnia)

Amsterdam 163¹/₂ p. 2. m. Augsburg 117 p. uso. Frankfurt 117 l. 3. m. Genua 137 p. 2. m. Hamburg 173 l. 2. m. Liworno 117 p. 2. m. Londyn 11.48 p. 3. m. Paryż 139 p. 2. m. Agio dnk. ces. 22³/₄. Napol. 9.20. Szufrynów 16.15. Agio srebra 16³/₄.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 6. kwietnia. Hrabia. Parys Adam, z Kornia. — Baron Bertrand Jan, z Tarnopola. — PP. Lanckoroński Teodor, z Podubiec. — Rodkiewicz Józef z Krzywego. — Kawecki Wiktor, z Beniowiec.

Dnia 7. kwietnia. Hr. Lanckoroński Stanisław, z Cieszanowa. — PP. Malachowski Feliks, z Porub. — Fontana Wicenty z Siedlisk. — Mierzyński Rafał, z Baryłowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 6. kwietnia. PP. Skrzyński Franciszek, do Podsadek. — Drużbacki Franciszek, do Przemysła. — Bohdan Feliks, do Zadwórza.

Dnia 7. kwietnia. Książę Sapięcha Adam, do Krasiczyna. — Hr. Dnnin Jan, do Głęboki. — Hr. Łoś Karol, do Stryja. — Hr. Badeni Aleksander, do Boronicy. — Hr. Baworowski, do Tarnopola. — PP. Jabłonowski Józef, do Rawy. — Łucki Józef, do Sarny. — Ujejski Edward, do Stryja. — Lewicki Józef, do Bonowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. i 7. kwietnia:

Pora	Barometr wmierzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	27 10 0	+ 0,8	+ 9,2°	połud.-wsch.	pochm. mgła
2 god. zr.	27 10 6	+ 9,2	+ 0,8	„ „	„ ☉
10 g. w.	27 10 9	+ 3°		cicho „	„ „
6 god. zr.	27 11 0	— 0,5	+ 7,5°	połud.-wschodni	pogoda
2 god. zr.	27 10 11	+ 7°	— 0,5°	wschodni	pochm. ☉
10 g. w.	27 10 11	+ 1		zachodni	„ „

T E A T R.

Dziś: komed. niem. „Die Hammerschmiedinn aus Steyermark.“

Jutro: opera niem. „Alessandro Stradella.“

We środę: traedjya polska: „Dziewica Orleańska.

staryków bywa — co by to właściwie było. W nowszych zaś czasach Francya wtajemniczywszy się w sekreta Azji jak my w paryskie, dociekła i zrobiła próbę tego ekstraktu w ostatni wtorek zapustny. Biegły jeden medyk, a ciekawy skutku, zaopatrzył zebranych gości w pewnej kawiarni tym sokiem po jednym granie; zaprawił jednym w pigułce, drugim jak kto chciał w ponczu, wodzie lub innym napoju, niektórym ponacierał cygara, a gospodarzowi przysposobił w likworze. We trzy kwadrans zaczęły się objawiać skutki. Córki gospodarza, co ukradkiem po kropelce z ojcowskiego likworu łyknęły, padły pierwsze ciekawości ofiarą. Śmiechy, gwałtowne drgania nerwów, kurcze hysteryczne i prawdziwe szaleństwo opanowało po nich każdego z osobna na sposób jemu właściwy; plótł każdy o niebieskich migdałach, rajskich roskoszach, wynurzał się z serdeczności miłośnych, co potąd przed światem tał, teraz wyspiewywał publicznie; a rozmarzeni coraz mocniej i mocniej ruszyli wszyscy z wrzawą, krzykiem i rozpasaną chwadźbą w płasy w około jednego z peśród siebie, który naksztalt munii stał osłupiały nic ani wiedząc ani słysząc co się dzieje. Tak trwało tego trzy godzin spełna, aż siły opadły i każdy gdzie stał tam uległ i zasnął, a jeszcze i we śnie z urojeniem, że przebywa w raju, bo nawet przez sen się jednemu po drugim z ust na głos śmiechy wydzierają. — Ale po naszych tajemnicach z Paryża takiego snu nie było.